

NOR-en ahalezko oraina eta JOAN, IBILI eta EGON aditzen alokutiboak (Nafarroan)

IÑAKI GAMINDE
84-XI-11

1 –Nafarroan barna aditzak ikasteko bilkurak egitean zenbait aditz trinko-
rekin egiten diren erabilerek hagitz harritu gintuzten, izan ere, aditz
trinkoek indikatibotik landa aski erabilera murrizta dute; baldintzak (bazen-
goz, baneko, e.a.) eta zenbait subjuntibo (gatozen, doala, e.a.) ezagun dira
oraindino, baina, guk dakigularik bederen, ez hala ahalezkoak.

Erabilera herritar hauek direla eta ahalezkoaz artikuluska hau egiteari
interesgarri eritzi diogu, nola halaber, aditz trinko batzuren (joan, egon eta
ibili) alokutiboak emateari ere.

2.–Ahalezkoaren erabilera

Nafarroan, eskuarki, ahalezkoa egiteko bi erabilera nagusi bereiz dezake-
gu:

- a: «Zu itxera yoaten al zara»
«zuk lana iten al duzu»
- b: «zu itxera yoan zaizke»
«zuk lana in dezakezuke»

Alegia, bata «edin» eta «ezan» aditzen bidez(b) eta bertzea, ordea, «ahal
izan» aditzaren bidez egiten dena(a). Bigarren hau zenbait eskualdetan (Bort-
zirietan, Baztan, Zugarramurdi eta Urdazubi) lehenaren ordean erabiltzen da
kasik soilki. Halaz guztiz zenbait herritan bada hirugarren bat hain zuzen
joan, egon eta ibili aditzekin egiten dena, adibidez:

- «bazoazke oyanera»
- «bagaudezke kontent»

Bertzalde erran beharra dago ahalezko hauek ez direla herri guztietan
berdin erabiltzen, eta zenbaitetan aztarnak soilki aurkitu ahal izan ditugula.

3.-Gure artikuluska hau egiteko honako herriotan eginikako grabaketez baliatu izan gara: (1. mapa).

Burunda: 1 Altsasu, 2 Urdiain.

Sakana: 3 Etxarri-Aranaz, 4 Arbizu, 5 Lakuntza, 6 Arruatzu, 7 Uharte, 8 Irañeta.

Ergoiena: 9 Unanua, 10 Dorrao, 11 Lizarraga.

Larraun: 12 Oderitz, 13 Baraibar, 14 Arruiz, 15 Etxarri, 16 Huizi, 17 Gorriti.

Araiz: 18 Lezaeta, 19 Betelu, 20 Uztegi, 21 Azkarate, 22 Leitza, 23 Areso, 24 Goizueta, 25 Arano.

Basaburu ttikia: 26 Ezkurra, 27 Erasun, 28 Saldias, 29 Labaien.

Malda-erreka: Zubieta, 31 Ituren, 32 Urroz, 33 Oitz, 34 Donamaria, 35 Doneztebe.

Bertiz harana: 36 Legasa.

Bortzirietia: 37 Bera, 38 Lesaka, 39 Igantzi, 40 Arantza, 41 Sunbila.

Baztan: 42 Mugaire, 43 Arraiotz, 44 almandoz, 45 Aniz, 46 Errazu, 47 Azpilikueta.

48 Urdazubi, 49 Zugarramurdi.

Imoz: 50 Goldaraz, 51 Eraso, 52 Muskiz, 53 Oskoz, 54 Etxaleku.

Basaburu handia: 55 Beramendi, 56 Garzaron, 57 Jaunsaras, 58 Beruete, 59 Arraras, 60 Igoa, 61 Orokieta.

Ulzama: 62 Ilarregi, 63 Auza, 64 Iraizoz, 65 Urrizola, 66 Elso.

Anue: 67 Lanz, 68 Arizu.

Atez: 69 Beunza.

Odieta: 70 Gaskue, 71 Latasa, 72 Erripa.

Xulapain: 73 Beorburu.

Esteribar: 74 Iragi, 75 Usetxi, 76 Eugi.

Erroibar: 77 Linzoain, 78 Mezkiriz.

79 Aurizperri.

Aezkoa: 80 Garralda, 81 Aria, 82 Garaioa, 83 Iriberri.

Zaraitzu: 84 Eaurta, 85 Espartza.

4.-Ikur bereziak

Ortografia alorrean, eskuarki, Euskaltzaindiari jarraitzen diogu, hala ere honako ikur bereziak darabiltzagu ere:

ä: «e» eta «a» tarteko ebakera; honetan Azkueri jarraitzen diogu.

w: Lakuntzako diptongoa adierazteko ezen oso nabarmena bait da.

5.-NOR laguntzailea

Etxarri	Arbizu	Lakuntza
naitteke	naitteke	neitteke
gaitteke	aitteke	eittike
daitteke	daitteke	deittike
gaittezke	gaittezke	geittizke
zaittezke	zaittezke	zeittizke
zaittezkie	zaittezkie	zeittizkie
daittezke	daittezke	deittizke

Lizarraga
naitteke
aitteke
daitteke
gaittezke
zaittezke
zaittezkie
daittezteke

Unanua
nitteke
aitteke
ditteke
gaittezke
zaittezke
zaittezkie
dittezteke

Dorrao
naitteke
aitteke
daitteke
gaittezke
zaittezke
zaittezkie
daittezteke

Arruazua
naittike
aittike
daittike
gaizke
zaizke
zaizkiye
daizke

Uharte
naittike
aittike
daittike
gaizke
zaizke
zaizkie
daittizke

Oderitz
nitteke
atteke
ditteke
gaittezke
zaittezke
zaittezkie
dittezteke

Arruitz
nattike
atteke
dittike
gaittezke
zaittezke
zaittezkie
dittezteke

Baraibar
natteke
aitteke
ditteke
gaittezke
zaittezke
zaittezkie
dittezteke

Etxarri (Larraun)
nitteke
atteke
ditteke
gaittezke
zaittezke
zaittezkie
dittezteke

Gorriti
naitteke
aitteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezke
dittezteke

Huizi
naittike
aittike
dittike
gaittizke
zaittizke
zaittizke
dittizke

Lezaeta
nitteke
aitteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezkete
dittezteke

Uztegi
nitteke
itteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezkete
dittezteke

Betelu
naitteke
aitteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezketeke
dittezteke

Azkarate
nitteke
itteke
ditteke
giñezke
ziñezke
ziñezketeke
dittezteke

Leitza
naitteke
aitteke
ditteke
gaittezke

Areso
nitteke
aitteke
ditteke
giñezke

Ezkurra
nitteke
yitteke
ditteke
giñizke

zaittezke
zaittezkea
dittezke

ziñezke
ziñezkete
dittezke

zitzezke
zitzezkea
dittezke

Erasun
nitteke
yitteke
ditteke
gittezke
zitzezke
zitzezkea
dittezke

Saldias
nittike
ittike
dittike
gittizke
zittizke
zittizkete
dittizke

Goizueta
nitteke
itteke
ditteke
giñizke
ziñizke
ziñizkete
dittezke

Arano
nitteke
littakek
litteke
giñazke
ziñazke
ziñazkete
littazke

Zubiet
naitteke
yitteke
litteke
giñazke
ziñazke
ziñazteke
littezke

Ituren
naike
yaike
litteke
giñezke
ziñezke
ziñezketeke
littezke

Oitz
naitteke
yaitteke
ditteke
giñazke
ziñazke
ziñazteke
dittezke

Legasa
naittike
yaittike
daittike
gaizke
zaizke
zaizkete
daizke

Mugaire
naike
yaike
daike
gaizke
zaizke
zaizkete
daizke

Almandoz
naike
yaike
daike
gaizke
zaizke
zaizkete
daizke

Aniz
naiteke
yaike
daiteke
gaizke
zaizke
zaizkete
daizke

Azpilikueta
naiteke
yaiteke
daiteke
gaizke
zaizke
zaizkete
daizke

Zugarramurdi
naike
aike
daike
gaizke
zaizke
zaizkete
daizke

Urdazubi
—
—
ditake
—
—
—
ditazke

Eraso
nattike
yattike
dattike
gaizke
zaizke
zaizketeke
daizke

Oskoz nattike yattike dattike gaizke zaizke zaikete daizke	Etxaleku nattike yattike dattike gaizke zaizke zaizketeke daizke	Beramendi nattike yattike dattike gaizke zaizke zaizteke daizke
Garzaron naitteke yaitteke daitteke gaizke zaizke zaizketeke daizke	Beruete nattike attike dattike gattizke zattizke zattizki dattizke	Jaunsaras nattike aitteke dattike gaizke zaizke zaizketeke daizke
Arraras naittike yaittike daittike gaittizke zaittizke zaittizkete daittizke	Igoa nattike yattike dattike gaizke zaizke zaizteke daizke	Illarregi naittike/naike yaikete daittike/daikete gaizke zaizke zaizketeke daizke
Urrizola naikete yaikete daikete gaizke zaizke zaizketeke daizke	Iraizoz naikete yaikete daikete gaizke zaizke zaizkete daizke	Auza nattike yaikete dattike gaizke zaizke zaizketeke daizke
Muskiz naikete/naittike yaikete daikete gaizke zaizke zaizketeke daizke	Goldaraz naittike aittike daittike gaizke zaizke zaizketeke daizke	Gaskue naikete yaikete daikete gaizke zaizke zaiztekete daizke
Latasa naikete yaikete daikete gaizke	Beunza naittike yaikete daittike/daikete gaizke	Beorburu naikete yaikete daikete gaizke

zaizke zaizteke daizke	zaizke zaizketeke daizke	zaizke zaizketeke daizke
Eugi naike yaike daike gaizke zaizke zaizkete daizke	Usetxi naike yaike daike gaizke zaizke zaizkete daizke	Mezkiritz naike yaike daike gaizke zaizke zaizkete daizke
Aurizperri naike – daike gaizke zaizke zaizkete daizke	Garralda naike yaike daike gaizke zaizke zaizkete daizke	Iriberry (Aezkoa) näike yäike däike gäizke zäizke zäizkete däizke
Garaioa neike yeike deike geizke zeizke zeizkete deizke	Eaurta naike aike daike gaizke xaizke/xaizteke zaiztegie daizke	

Amaiur, Igantzi, Etxalar, Bera, Lesaka eta Arantzan ez ziren adizki hauek agertu, «ahal-izan» aditzaz baliatzen ziren beti, adibidez:

«ibiltzen al naiz emen» (Igantzi)
«mendirat yoaten al gattun» (Bera)

5.1.–NOR laguntzailearen aldaerak. naiteke (2. mapa)

- 1) naiteke: Aniz, Azpilikueta.
- 2) naitteke: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao, Gorriti, Betelu, Leitza, Zubieta, Oitz, Garzaron.
- 3) naittike: Arruazua, Uharte, Huizi, Legasa, Arraras, Ilarregi⁹, Goldaraz, Beunza, Muskiz⁹.
- 4) neittike: Lakuntza.
- 5) nattike: Arruitz, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Beruete, Jaunsaras, Igoa, Auza.
- 6) natteke: Baraibar.

- 7) nitteke: Unanua, Oderitz, Etxarri (Larraun), Lezaeta, Uztegi, Azkarate, Areso, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Arano.
- 8) nittike: Saldias.
- 9) naike: Ituren, Mugaire, Almandoz, Zugarramurdi, Ilarregi, Urrizola, Iraizoz, Muskiz, Gaskue, Latasa, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda, Eaurta.
- 10) näike: Iriberrri.
- 11) neike: Garaioa.

haiteke (3. mapa)

- 1) gaitteke: Etxarri.
- 2) aitteke: Arbizu, Lizarraga, Unanua, Dorrao, Baraibar, Gorriti, Lezaeta, Betelu, Leitza, Areso, Jaunsaras.
- 3) eittike: Lakuntza.
- 4) aittike: Arruazua, Uharte, Huizi, Goldaraz.
- 5) atteke: Oderitz, Arruitz, Etxarri (Larraun).
- 6) itteke: Uztegi, Azkarate, Goizueta.
- 7) yitteke: Ezkurra, Erasun, Zubieta.
- 8) ittike: Saldias.
- 9) littakek: Arano.
- 10) yaike: Ituren, Mugaire, Almandoz, Aniz, Ilarregi, Urrizola, Iraizoz, Auza, Muskiz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Garralda.
- 11) yaitteke: Oitz, Garzaron.
- 12) yaittike: Legasa, Oskoz, Etxaleku, Arraras.
- 13) yaiteke: Azpilikueta.
- 14) aike: Zugarramurdi, Eaurta.
- 15) yattike: Eraso, Beramendi, Igoa.
- 16) attike: Beruete.
- 17) yäike: Iriberrri.
- 18) yeike: Garaioa.

daiteke (4. mapa)

- 1) daitteke: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao, Garzaron.
- 2) deittike: Lakuntza.
- 3) ditteke: Unanua, Oderitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Oitz.
- 4) dittike: Arruitz, Huizi, Saldias.
- 5) litteke: Arano, Zubieta, Ituren.
- 6) daike: Mugaire, Almandoz, Zugarramurdi, Ilarregi, Urrizola, Iraizoz, Muskiz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda, Eaurta.

- 7) daiteke: Aniz, Azpilikueta.
- 8) ditake: Urdazubi.
- 9) dattike: Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Beruete, Jaunsaras, Igoa, Auza.
- 10) däike: Iriberry.
- 11) deike: Garaioa.

gaitezke (5. mapa)

- 1) gaittezke: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao, Leitza.
- 2) geittizke: Lakuntza.
- 3) gattezke: Unanua, Oderitz, Arruitz, Baraibar.
- 4) gaizke: Arruazua, Uharte, Legasa, Mugaire, Almandoz, Aniz, Azpilikueta, Zugarramurdi, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Garzaron, Jaunsaras, Igoa, Ilarregi, Urrizola, Auza, Iraizoz, Muskiz, Goldaraz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda, Eaurta.
- 5) giñezke: Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Areso, Ituren.
- 6) gaittizke: Huizi, Arraras.
- 7) giñizke: Ezkurra, Goizueta.
- 8) gittizke: Saldias.
- 9) giñazke: Arano, Zubieta, Oitz.
- 10) gattizke: Beruete.
- 11) gäizke: Iriberry.
- 12) geizke: Garaioa.

zaitkezke (6. mapa)

- 1) zaittezke: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao, Leitza.
- 2) zeittezke: Lakuntza.
- 3) zattezke: Unanua, Oderitz, Arruitz, Baraibar.
- 4) zaizke: Arruazua, Uharte, Legasa, Mugaire, Almandoz, Aniz, Azpilikueta, Zugarramurdi, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Garzaron, Jaunsaras, Igoa, Ilarregi, Urrizola, Iraizoz, Auza, Muskiz, Goldaraz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda.
- 5) zितtezke: Etxarri (Larraun), Ezkurra, Erasun.
- 6) ziñezke: Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Areso, Ituren.
- 7) zaittizke: Huizi, Arraras.
- 8) zittizke: Saldias.
- 9) ziñizke: Goizueta.

- 10) ziñazke: Arano, Zubieta, Oitz.
- 11) zattizke: Beruete.
- 12) zäizke: Iriberri.
- 13) zeizke: Garaioa.
- 14) xaizke: Eaurta¹⁵.
- 15) xaizteke: Eaurta.

zaitezke (7. mapa)

- 1) zaittezkie: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao.
- 2) zeittizkie: Lakuntza.
- 3) zattezkie: Unanua.
- 4) zaizkiye: Arruazua.
- 5) zaizkie: Uharte.
- 6) zattezki: Oderitz, Arruitz, Baraibar.
- 7) zittezki: Etxarri (Larraun).
- 8) ziñezke: Gorriti.
- 9) zaittizke: Huizi.
- 10) ziñezkete: Lezaeta, Uztegi, Areso.
- 11) ziñezketeke: Betelu, Azkarate, Ituren.
- 12) zaittezkea: Leitza.
- 13) zittezkea: Ezkurra, Erasun.
- 14) zittizkete: Saldias.
- 15) ziñizkete: Goizueta.
- 16) ziñazkete: Arano.
- 17) ziñazteke: Zubieta, Oitz.
- 18) zaizkete: Legasa, Mugaire, Almandoz, Aniz, Azpilikueta, Zugarramurdi, Oskoz, Iraizoz, Eugi, Usetxi, Mezkiriz, Aurizperri, Garralda.
- 19) zaizketeke: Eraso, Etxaleku, Garzaron, Jaunsaras, Ilarregi, Urrizola, Auza, Muskiz, Goldaraz, Beunza, Beorburu.
- 20) zaizteke: Beramendi, Igoa, Latasa.
- 21) zattizki: Beruete.
- 22) zaittizkete: Arraras.
- 23) zaiztekete: Gaskue.
- 24) zäizkete: Iriberri.
- 25) zeizkete: Garaioa.
- 26) zaiztegie: Eaurta.

daitezke (8. mapa)

- 1) daittezkie: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Dorrao.
- 2) deittizkie: Lakuntza.
- 3) dittezkie: Unanua, Oderitz, Arruitz, Baraibar, Etxarri (Larraun),

- Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Oitz.
- 4) daizke: Arruazua, Legasa, Mugaire, Almandoz, Aniz, Azpilikueta, Zugarramurdi, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Beramendi, Garzaron, Jaunsaras, Igoa, Ilarregi, Urriozla, Iraizoz, Auza, Muskiz, Goldaraz, Gaskue, Latasa, Beunza, Beorburu, Eugi, Usetxi, Mezquiriz, Aurizperri, Garralda, Eaurta.
- 5) daittizke: Uharte, Arraras.
- 6) dittizke: Huizi, Saldias.
- 7) littazke: Arano.
- 8) littezke: Zubieta, Ituren.
- 9) ditazke: Urdazubi.
- 10) dattizke: Beruete.
- 11) däizke: Iriberrri.
- 12) deizke: Garaioa.

6.-Joan aditzaren ahalezkoak

Lezaeta	Betelu	Azkarate
noake	noake	noake
goake	oake	oake
dike	dieke	dijoake
goazke	goazke	goazke
zoazke	zoazke	zoazke
zoazteke	zoazteke	zoazteke
diezteke	diezke	dijoazke
Leitza	Areso	Erasun
noake	noake	nike
yoake	goake	yoke
dike	dike	dike
goazke	goazke	gozke
zoazke	zoazke	zozke
zoazkea	zoazkea	zozkea
dizke	dizke	dizke
Saldias	Arano	Jaunsaras
noyeke/noike	nuake	noake
yuke	yuake	goayeke
dike	lijuake	dike
guzke	giñuazke	goazke
zuzke	ziñuazke	zoazke
zuzketeke	ziñuazteke	zoazketeke
dizke	lijuazteke	dizke
Eraso	Ilarregi	
nike	noake/noakek/noaken	

yoake	goake
dike	doake/zoakek/zoaken
goazke	goazke/goazkek/goazken
zoazke	zoazke
zoazketeke	zoazketeke
dizke	doazke/zoazkek/zoazken

Uharte	Gaskue
nake/nakek/naken	noake
yake	goake
dake/zakek/zaken	doake
gazke/gazkek/gazken	goazke
zazke	zoazke
zazkie	zoazketeke
dazke/zazkek/zazken	doazke

Honako herriotan paradigmak ez genituen osatzen ahal izan.

Altsasu:	zuzkei (zuek)
Arbizu:	guezke/guezkek (gu)
Ezkurra:	goazke (gu)
Mugaire:	goazke (gu)
Goizueta:	nekek (ni), yooke (hi), zekiyek (hura), gonazke (gu), zi- ñozke (zu), zozketeke (zuek).
Arraras:	dike/zikek (hura), goazke/goazkek (gu), diezke/zizkek (haiek).
Garzaron:	goazke (gu), zoazke (zu), zoazketeke (zuek), doazke (haiek).
Beramendi:	dike (hura), goazke (gu), zoazke (zu), dizke (haiek).
Muskiz:	noake (ni), goazke (gu), zoazke (zu), zoazketeke (zuek), doazke (haiek).
Goldaraz:	goazke (gu), zoazke (zu).
Urrizola:	goazke (gu), zoazke (zu).
Lekuntza:	nueke (ni), ueke (hi).

6.1.-JOAN aditzaren aldaerak

noake

- 1) noake: Lezaeta, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Jaunsaras, Ilarregi, Gaskue, Muskiz.
- 2) nike: Erasun, Eraso.
- 3) noyeke: Saldias⁴.
- 4) noiike: Saldias.
- 5) nuake: Arano.
- 6) nake: Uharte.
- 7) nueke: Lakuntza.

hoake

- 1) goake: Lezaeta, Areso, Ilarregi, Gaskue.
- 2) oake: Betelu, Azkarate.
- 3) yoake: Leitza, Eraso.
- 4) yoke: Erasun.
- 5) yuke: Saldias.
- 6) yuake: Arano.
- 7) goayeke: Jaunsaras.
- 8) yake: Uharte.
- 9) yooke: Goizueta.
- 10) ueke: Lakuntza.

doake

- 1) doake: Ilarregi, Gaskue.
- 2) dike: Lezaeta, Leitza, Areso, Erasun, Saldias, Jaunsaras, Eraso, Arraras, Beramendi.
- 3) dieke: Betelu.
- 4) dijoake: Azkarate.
- 5) lijuake: Arano.
- 6) dake: Uharte.

goazke

- 1) goazke: Lezaeta, Betelu, Azkarate, Leitza, Arano, Jaunsaras, Eraso, Ilarregi, Gaskue, Ezkurra, Mugaire, Arraras, Garzaron, Beramendi, Muskiz, Goldaraz, Urrizola.
- 2) gozke: Erasun.
- 3) guzke: Saldias.
- 4) giñuazke: Arano.
- 5) gazke: Uharte.
- 6) guezke: Arbizu.
- 7) gonazke: Goizueta.

zoazke

- 1) zoazke: Lezaeta, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Jaunsaras, Eraso, Ilarregi, Gaskue, Garzaron, Beramendi, Muskiz, Goldaraz, Urrizola.
- 2) zozke: Erasun.
- 3) zuzke: Saldias.
- 4) ziñuazke: Arano.
- 5) zazke: Uharte.
- 6) ziñoazke: Goizueta.

zoazkete

- 1) zoazteke: Lezaeta, Betelu, Azkarate.
- 2) zoazkea: Leitza, Areso.
- 3) zozkea: Erasun.
- 4) zuzketeke: Saldias.
- 5) ziñuazteke: Arano.
- 6) zoazketeke: Jaunsaras, Eraso, Ilarregi, Gaskue, Garzaron, Muskiz.
- 7) zazkie: Uharte.
- 8) zuzkei: Altsasu.
- 9) zozketeke: Goizueta.

doazke

- 1) diezteke: Lezaeta.
- 2) diezke: Betelu, Arraras.
- 3) dijoazke: Azkarate.
- 4) dizke: Leitza, Areso, Erasun, Saldias, Jaunsaras, Eraso, Beramendi.
- 5) lijuazteke: Arano.
- 6) doazke: Ilarregi, Gaskue, Garzaron, Muskiz.
- 7) dazke: Uharte.

7.-EGON aditzaren ahalezkoa

Leitza	Erasun	Saldias
naoke	neoke	naoke
yaoke	yaoke	yaoke
daoke	daoke	daoke
gauzteke	gautezke	gauzke
zauzteke	zautezke	zauzke
zauztekea	zautezkea	zauzketeke
dauzteke	dautezke	dauzke
Ilarregi	Gaskue	
nagoke/neokek/neoken	naoke/naokek/naoken	
ya(g)oke	yaoke	
da(g)oke/zeokek/zeoken	daoke/zaokek/zaoken	
gaudezke/gaudezkek/gaudezkengaudezke/gaudezkek/gaudezken		
zaudezke	zaudezke	
zaudezketeke	zaudezketeke	
daudezke/zaudezkek/zaudezkendaudezke/zaudezkek/zaudezken		

Betelu: dauke (hura).
 Azkarate: daoke (hura).
 Arano: zenaudeke (zu), zenauzteke (zuek).
 Jaunsaras: Gaudeke (gu).
 Garzaron: gauzke (gu), zauzke (zu).
 Eraso: zaudeke (zu).

Urrizola: gaudezke (gu), zaudezke (zu).

Lakuntza: niokek (ni), ziokek (hura), giozkek (gu), ziozkek (haiek).

7.1.-EGON aditzaren aldaerak.

nagoke

- 1) naoke: Leitza, Saldias, Gaskue.
- 2) nagoke: Ilarregi.
- 3) neoke: Erasun.

hagoke

- 1) yagoke: Ilarregi².
- 2) yaoke: Ilarregi, Leitza, Erasun, Saldias, Gaskue.

dagoke

- 1) dagoke: Ilarregi².
- 2) daoke: Ilarregi, Leitza, Erasun, Saldias, Gaskue, Azkarate.
- 3) dauke: Betelu.

gaudeke

- 1) gauzteke: Leitza.
- 2) gautezke: Erasun.
- 3) gauzke: Saldias, Garzaron.
- 4) gaudezke: Ilarregi, Gaskue, Urrizola.
- 5) gaudeke: Jaunsaras.

zaudeke

- 1) zauzteke: Leitza.
- 2) zautezke: Erasun.
- 3) zauzke: Saldias, Garzaron.
- 4) zaudezke: Ilarregi, Gaskue, Urrizola.
- 5) zenaudeke: Arano.
- 6) zaudeke: Eraso.

zaudekete

- 1) zauztekea: Leitza.
- 2) zautezkea: Erasun.
- 3) zauzketeke: Saldias.
- 4) zaudezketeke: Ilarregi, Gaskue.
- 5) zenauzteke: Arano.

daudeke

- 1) dauzteke: Leitza.
- 2) dautezke: Erasun.
- 3) dauzke: Saldias.
- 4) daudezke: Ilarregi, Gaskue.

8.-IBILI aditzaren ahalezkoa

Leitza	Ilarregi
nabilke	nabilke/nabilkek/nabilken
yabilke	yabilke
dabilke	dabilke/zabilkek/zabilken
gabiltzateke	gabiltzke/gabiltzkek/gabiltzken
zabiltzateke	zabiltzke
zabiltzatekea	zabiltzketeke
dabiltzateke	dabiltzke/zabiltzkek/zabiltzken

Betelu: dailke (hura, gaillezke (gu), daillezke (haiek).
Saldias: yailke (hi), zabilzke (zu), zabilzketeke (zuek).

8.1.-IBILI aditzaren aldaerak

nabilke

- 1) nabilke: Leitza, Ilarregi.

habilke

- 1) yabilke: Leitza, Ilarregi.
- 2) yailke: Saldias.

dabilke

- 1) dabilke: Leitza, Ilarregi.
- 2) dailke: Betelu.

gabiltzake

- 1) gabiltzateke: Leitza.
- 2) gabiltzke: Ilarregi.
- 3) gaillezke: Betelu.

zabiltzake

- 1) zabiltzateke: Leitza.
- 2) zabilzke: Ilarregi, Saldias.

zabiltzakete

- 1) zabiltzatekea: Leitza.
- 2) zabilzketeke: Ilarregi, Saldias.

dabiltzake

- 1) dabiltzateke: Leitza.
- 2) dabilzke: Ilarregi.
- 3) daillezke: Betelu.

9.-JOAN aditzaren oraina hika

Emakumezko adizkiak ez ditugu jartzen zeren berauek lortzeko aski bait da «k»ren ordez «n» jartzea; aldaerak sortzen direnean jartzen ditugu soilki.

Urdiain	Etxarri	Arbizu
niyuek	niyuk	niyuek
jiyuek	ziyuk	ziyuek
gazik	giyuzek	guztek
jazik	ziyuzek	zuztek
Lizarraga	Lakuntza	Arruazua
niyuek	niyuek	noyek
diyuek	ziyuek	zoyek
guzek	giyuezek	goaztek
duzek	ziyuezek	zoaztek
Uharte	Irañeta	Oderitz
noyek	niek	niik
zoyek	ziek	ziik
gaztek	gazek	goazek
zaztek	zazek	ziztek
Arruitz	Baraibar	Etxarri (Larraun)
niik	niik	niek
ziik	ziik	ziek
goazek	gaozek	gizek
zizek	zizek	ziztek
Gorriti	Huizi	Lezaeta
niek	niek	niek
ziek	ziek	ziek
giztek	goazek	goazek
ziztek	zizek	ziztek
Uztegi	Betelu	Azkarate
niek	niek	niek
ziek	ziek	ziek
goaztek	goaztek	geaztik
zizek	zizek	zizek

Leitza nik zik giztek ziztek	Areso niek ziek giztek ziztek	Ezkurra neak zeak geaztek zeaztek
Erasun niek ziek goaztek ziztek	Saldias niek ziek guzik zizek	Labaien noyek zoyek gozik zozik
Goizueta nek zek gozek zeztek	Arano niak ziak giazik ziazik	Zubieta noyek zoyek goazik zoaztek
Urroz noayek zoayek goazik zoazik	Donamaria noayek zoayek goazik zoazik	Oitz nuyek zuyek guzik zuzik
Doneztebe noayek zoayek goazik zoazik	Legasa nuyek zuyek guzik zuzik	Mugaire nayek zayek goazik zoazik
Bera niyak ziayek guzik zuazik	Lesaka niyek ziyek gizik zizik	Igantzi niyek ziyek gizik zizik
Arantza niyek ziyek gizik zizik	Sunbila niyek ziyek guzik zuzik	Alamandoz niek diek/ziek gazik diazik/ziazik
Aniz niayek diayek/ziayek giazik diazik/ziazik	Arraras noayek zoayek gazek zizek	Jaunsaras noayek zoayek goazik zoazik
Arraioz niek diek	Errazu niok diok	Zugarramurdi nioak zoak

giezik diezik	giozik diozik	goazik zoazik
Beruete niik ziik gizek ziztek	Garzaron noayek zoayek goazik zoazik	Beramendi niek ziek gazik zizek
Igoa niik ziik gozek zizek	Muskiz nayek zayek goazik zoazik	Goldaraz nik zayek goazik zazik
Eraso niek ziek gazik zizek	Oskoz nayek zayek gazik zazik	Etxaleku noayek zoayek goazik zoazik
Ilarregi noayek zoayek goazik zoazik	Elso nayek zayek goazik zoazik	Urrizola nayek zayek goazik zoazik
Auza noayek zoayek goazik zoazik	Lanz noayek zoayek goazik zoazik	Arizu nayek zayek goazik zoazik
Erripa nayek zayek gazik zazik	Latasa nayek zayek gazik zazik	Gaskue nayek zayek gazik zazik
Beorburu nayek zayek goazik zazik	Eugi niaek ziaek giazik ziazik	Usetxi niaek ziaek giazik ziazik
Linzoain niaek ziaek gazik zazik	Mezkiriz niaek diaek gazik diazik	Garralda ñaek xae gaxak xaxak

Aria
ñæk
xæk
gaxak
xaxak

9.1.-JOAN aditzaren aldaerak

nioak (9. mapa)

- 1) niyuek: Urdiain, Arbizu, Lizarraga, Lakuntza.
- 2) niyuk: Etxarri.
- 3) noyek: Arruazua, Uharte, Labaien, Zubieta.
- 4) niek: Irañeta, Etxarri (Larraun), Gorriti, Huizi, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Areso, Erasun, Saldias, Almandoz, Arraioz, Beramendi, Eraso.
- 5) niik: Oderitz, Arruitz, Barabiar, Beruete, Igoa.
- 6) nik: Leitza, Goldaraz.
- 7) neak: Ezkurra.
- 8) nek: Goizueta.
- 9) niak: Arano.
- 10) noayek: Urroz, Donamaria, Doneztebe, Arraras, Jaunsaras, Garzaron, Etxaleku, Ilarregi, Auza, Lanz.
- 11) nuyek: Oitz, Legasa.
- 12) nayek: Mugaire, Muskiz, Oskoz, Elso, Urrizola, Arizu, Erripa, Latasa, Gaskue, Beorburu.
- 13) niyak: Bera.
- 14) niyek: Lesaka, Igantzi, Arantza, Sunbila.
- 15) niayek: Aniz.
- 16) niok: Errazu.
- 17) nioak: Zugarramurdi.
- 18) niaek: Eugi, Usetxi, Linzoain, Mezkiriz.
- 19) ñæk: Garralda, Aria.

dioak (10. mapa)

- 1) jiyuek: Urdiain.
- 2) ziyuk: Etxarri.
- 3) ziyuek: Arbizu, Lakuntza.
- 4) diyuek: Lizarraga.
- 5) zoyek: Arruazua, Uharte, Labaien, Zubieta.
- 6) ziek: Irañeta, Etxarri (Larraun), Gorriti, Huizi, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Areso, Erasun, Saldias, Almandoz¹⁸, Beramendi, Eraso.
- 7) ziik: Oderitz, Arruitz, Baraibar, Beruete, Igoa.
- 8) ziaek: Eugi, Usetxi, Linzoain.

- 9) zik: Leitza.
- 10) zeak: Ezkurra.
- 11) zek: Goizueta.
- 12) ziaak: Arano.
- 13) zoayek: Urroz, Donamaria, Doneztebe, Arraras, Jaunsaras, Garzaron, Etxaleku, Ilarregi, Auza, Lanz.
- 14) zuyek: Oitz, Legasa.
- 15) zayek: Mugaire, Muskiz, Goldaraz, Oskoz, Elso, Urrizola, Ariuz, Erripa, Latasa, Gaskue, Beorburu.
- 16) ziaiek: Bera, Aniz¹⁹.
- 17) ziyek: Lesaka, Igantzi, Arantza, Sunbila.
- 18) diek: Almandoz, Arraioz.
- 19) diayek: Aniz.
- 20) diok: Errazu.
- 21) zoak: Zugarramurdi.
- 22) diaek: Mezquiriz.
- 23) xaek: Garralda, Aria.

giozek (11 mapa)

- 1) gazik: Urdiain, Almandoz, Beramendi, Eraso, Oskoz, Erripa, Latasa, Gaskue, Linzoain, Mezquiriz.
- 2) giyuzek: Etxarri.
- 3) guztek: Arbizu.
- 4) guzek: Lizarraga.
- 5) giyuezek: Lakuntza.
- 6) goaztek: Arruazua, Uztegi, Betelu, Erasun.
- 7) gaztek: Uharte.
- 8) gazeak: Irañeta.
- 9) goazek: Oderitz, Arruitz, Baraibar, Huizi, Lezaeta, Arraras.
- 10) gizek: Etxarri (Larraun), Beruete.
- 11) giztek: Gorriti, Leitza, Areso.
- 12) geaztik: Azkarate.
- 13) geaztek: Ezkurra.
- 14) guzik: Saldias, Oitz, Legasa, Bera, Sunbila.
- 15) gozik: Labaien.
- 16) gozek: Goizueta, Igoa.
- 17) giazik: Arano, Aniz, Eugi, Usetxi.
- 18) goazik: Zubieta, Urroz, Donamaria, Doneztebe, Mugaire, Zugarramurdi, Jaunsaras, Garzaron, Muskiz, Goldaraz, Etxaleku, Ilarregi, Elso, Urrizola, Auza, Lanz, Arizu, Beorburu.
- 19) gizik: Lesaka, Igantzi, Arantza.
- 20) giezik: Arraioz.

- 21) giozik: Errazu.
22) gaxak: Garralda, Aria.

diozek (12. mapa)

- 1) jazik: Urdiain.
2) ziyuzek: Etxarri.
3) zuztek: Arbizu.
4) duzek: Lizarraga.
5) ziyuezek: Lakuntza.
6) zoaztek: Arruazua, Zubieta.
7) zaztek: Uharte.
8) zazek: Irañeta.
9) ziztek: Oderitz, Etxarri (Larraun), Gorriti, Lezaeta, Betelu, Leitza, Areso, Erasun, Beruete.
10) zizek: Arruitz, Baraibar, Huizi, Saldias, Arraras, Beramendi, Igoa, Eraso.
11) zieztek: Uztegi, Azkarate.
12) zeaztek: Ezkurra.
13) zozik: Labaien.
14) zeztek: Goizueta.
15) ziazik: Arano, Alamandoz²⁰, Aniz²⁰, Eugi, Usetxi.
16) zoazik: Urroz, Donamaria, Doneztebe, Mugaire, Zugarramurdi, Jaunsaras, Garzaron, Muskiz, Etxaleku, Ilarregi, Elso, Urrizola, Auza, Lanz, Arizu.
17) zuzik: Oitz, Legasa, Sunbila.
18) zuazik: Bera.
19) zizik: Lesaka, Igantzi, Arantza.
20) diazik: Almandoz, Aniz, Mezkiriz.
21) diezik: Arraioz.
22) diozik: Errazu.
23) zazik: Goldaraz, Oskoz, Erripa, Latasa, Gaskue, Beorburu, Linzoain.
24) xaxak: Garralda, Aria.

10.-EGON aditzaren oraina hika

Urdiain	Etxarri	Arbizu
nok	niok	niok
jok	ziok	ziok
gek	gaudek	gaudek
jek	ziek	zaudek
Lizarraga	Lakuntza	Arruazua
niok	niok	niok
diok	ziok	ziok

gioik dioik	geawäk zeawäk	godek zodek
Uharte niok ziok guek zuek	Irañeta niok ziok guek zuek	Oderitz neok zeok gaik zaik
Arruitz neok zeok gaek zaek	Baraibar neok zeok gaik zaik	Etxarri (Larraun) neok zeok gaik zaik
Gorriti neok zeok geik zeik	Huizi niok ziok geek zeek	Lezaeta neok zeok gaik zaik
Uztegi neok zeok gaudek zaudek	Betelu neok zeok gaudek zaudek	Azkarate neok zeok gerek zerek
Leitza niok zeok gaudek zeudek	Areso niok zeok geek zeek	Ezkurra neok zeok gaudek zaudek
Erasun neok zeok gaudek zaudek	Saldias niok ziok gaudek zaudek	Labaien niok ziok gaudek zaudek
Goizueta niok/neok ziok/zeok gaudek zaudek	Arano niok ziok gaudek zaudek	Zubieta niok ziok gaudek zioudek
Urroz niagok ziagok giaudek ziaudek	Donamaria niok ziok giaudek ziaudek	Oitz niaok ziaok giaudek ziaudek

Doneztebe niagok ziagok giaudek ziaudek	Legasa niaok ziaok giaudek ziaudek	Mugaire niagok ziagok gaudek ziaudek
Bera niok ziok gaudezik zagozik	Lesaka niok ziok gizok ziozik	Igantzi niok ziok gizok ziozik
Arantza neok zeok gidek zidek	Sunbila niok ziok godek zeudek	Almandoz niagok diagok/ziagok gaudek diaudek/ziaudek
Aniz nia(g)ok diagok/zia(g)ok giaudek diaudek/ziaudek	Arraioz niok diok giaudek diaudek	Errazu niok diok giaudek diaudek
Arraras neok zeok gaudek zaik	Jaunsaras niok/neon ziok/zeon gaudek zaudek	Beruete niok ziok gaek zaek
Garzaron niok ziok gaudek zaudek	Beramendi niok zeok gaik zaik	Igoa neok zeok gaudek zaudek
Orokietia neok zeok gaudek zaudek	Muskiz niok ziok gaudek zaudek	Goldaraz niok ziok gaik zaik
Eraso neok zeok gaudek zaudek	Oskoz niok ziok gaudek zaudek	Ettxaleku niok ziok gaudek zaudek
Ilarregi niaok ziaok	Auza niaok ziaok	Urrizola niok ziok

gaudek zaudek	gaudek zaudek	gaudek zaudek
Elso niaok ziaok gaudek ziaudek	Lanz niaok ziaok gaudek ziaudek	Arizu niaok ziaok gaudek zaudek
Erripa niaok ziaok gaudek zaudek	Latasa niaok ziaok giaudek ziaudek	Gaskue niaok ziaok giaudek ziaudek
Eugi niagok ziagok giaudek ziaudek	Iragi niagok ziagok giaudek ziaudek	Usetxi niaok ziaok giaudek ziaudek
Beorburu niok ziok gaudek zaudek	Mezkiriz niaok diaok gaudek diaudek	Garralda ñagok xagok gaudek xaudek
Espartza (xuka) nioxu dioxu gaudetxu daudetxu		

10.1.-EGON aditzaren aldaerak niagok (13. mapa)

- 1) nok: Urdiain.
- 2) niok: Etxarri, Arbizu, Lizarraga, Lakuntza, Arruazua, Uharte, Irañeta, Huizi, Leitza, Areso, Saldias, Labaien, Goizueta³, Arano, Zubieta, Donamaria, Bera, Lesaka, Igantzi, Sunbila, Arraioz, Errazu, Jaunsaras, Beruete, Garzaron, Beramendi, Muskiz, Goldaraz, Oskoz, Etxaleku, Urrizola, Beorburu.
- 3) neok: Oderitz, Arruitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Arantza, Arraras, Igoa, Orokieta, Eraso.
- 4) niagok: Urroz, Doneztebe, Mugaire, Almandoz, Aniz⁵, Eugi, Iragi.

- 5) niaok: Oitz, Legasa, Aniz, Ilarregi, Auza, Elso, Lanz, Arizu, Erripa, Latasa, Gaskue, Usetxi, Mezkiriz.
- 6) ñagok: Garralda.
- 7) nioxu: Espartza.

diagok (14. mapa)

- 1) jok: Urdiain.
- 2) zio: Etxarri, Arbizu, Lakuntza, Arruazua, Uharte, Irañeta, Huizi, Saldias, Labaien, Goizueta³, Arano, Zubietza, Donamaria, Bera, Lesaka, Igantzi, Sunbila, Jaunsaras, Beruete, Garzaron, Muskiz, Goldaraz, Oskoz, Etxaleku, Urrizola, Beorburu.
- 3) zeok: Oderitz, Arruitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Gorriti, Lezaeta, Uztegi, Betelu, Azkarate, Leitza, Areso, Ezkurra, Erasun, Goizueta, Arantza, Arraras, Beramendi, Igoa, Orokieta, Eraso.
- 4) ziaok: Urroz, Doneztebe, Mugaire, Almandoz⁶, Aniz^{5, 6}, Eugi, Irugi.
- 5) ziaok: Oitz, Legasa, Aniz, Ilarregi, Auza, Elso, Lanz, Arizu, Erripa, Latasa, Gaskue, Usetxi.
- 6) diagok: Almandoz, Aniz.
- 7) diok: Arraioz, Errazu, Lizarraga.
- 8) diaok: Mezkiriz.
- 9) xagok: Garralda.
- 10) dioxu: Espartza.

gaude (15. mapa)

- 1) gek: Urdiain.
- 2) gaudek: Etxarri, Arbizu, Uztegi, Betelu, Leitza, Ezkurra, Erasun, Saldias, Labaien, Goizueta, Arano, Zubietza, Mugaire, Almandoz, Arraras, Jaunsaras, Garzaron, Igoa, Orokieta, Muskiz, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Ilarregi, Auza, Urrizola, Elso, Lanz, Arizu, Erripa, Beorburu, Mezkiriz, Garralda.
- 3) gioik: Lizarraga.
- 4) geawäk: Lakuntza.
- 5) godek: Arruazua, Sunbila.
- 6) guek: Uhuarte, Irañeta.
- 7) gaik: Oderitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Lezaeta, Beramendi, Goldaraz.
- 8) gaek: Arruitz, Beruete.
- 9) geik: Gorriti.
- 10) geek: Huizi, Areso.

- 11) gerek: Azkarate.
- 12) giaudek: Urroz, Donamaria, Oitz, Doneztebe, Legasa, Aniz, Arraioz, Errazu, Latasa, Gaskue, Eugi, Iragi, Usetxi.
- 13) gaudezik: Bera.
- 14) giozik: Lesaka, Igantzi.
- 15) gidek: Arantza.
- 16) gaudetxu: Espartza.

diaudek (16. mapa)

- 1) jek: Urdiain.
- 2) ziek: Etxarri.
- 3) zaudek: Arbizu, Uztegi, Betelu, Ezkurra, Erasun, Saldias, Labaien, Goizueta, Arano, Jaunsaras, Garzaron, Igoa, Orokieta, Muskiz, Eraso, Oskoz, Etxaleku, Ilarregi, Auza, Urrizola, Arizu, Erripa, Beorburu.
- 4) dioik: Lizarraga.
- 5) zeawäk: Lakuntza.
- 6) zodek: Arruazua.
- 7) zuek: Uharte, Irañeta.
- 8) zaik: Oderitz, Baraibar, Etxarri (Larraun), Lezaeta, Arraras, Beramendi, Goldaraz.
- 9) zaek: Arruitz, Beruete.
- 10) zeik: Gorriti.
- 11) zeek: Huizi, Areso.
- 12) zerek: Azkarate.
- 13) zeudek: Leitza, Sunbila.
- 14) zioudek: Zubieta.
- 15) ziaudek: Urroz, Donamaria, Oitz, Doneztebe, Legasa, Mugaire, Almandoz¹⁶, Aniz¹⁶, Elso, Lanz, Latasa, Gaskue, Eugi, Iragi, Usetxi.
- 16) diaudek: Almandoz, Aniz, Arraioz, Errazu, Mezkiriz.
- 17) zagozik: Bera.
- 18) ziozik: Lesaka, Igantzi.
- 19) zidek: Arantza.
- 20) xaudek: Garralda.
- 21) daudetxu: Espartza.

11.-IBILI aditzaren oraina hika

Urdiain	Etxarri	Arbizu
nailek	niillek	naailek
jailek	ziillek	zaailek
gailtzak	giiltzek	gaaiztek
jailtzak	ziiltzek	zaaiztek

Lizarraga naaillek daaillek gaailtzek daailtzek	Lakuntza naillek zailek gaailtzek zaailtzek	Uharte naillek zailek gaailtzek zaailtzek
Irañeta naaillek zaaillek gaailtzek zaailtzek	Oderitz naillek zailek gaailtzek zaailtzek	Etxarri (Larraun) naillek zailek gabiltzek zabiltzek
Goizueta nabillak zabillak gabiltzak zabiltzak	Arano nabillek zailek gabiltzak zabiltzak	Zubieta nabillek zabillek gabiltzek zabiltzek
Oitz nabillek zabillek gabiltzek zabiltzek	Doneztebe nabillek zabillek gabiltzek zabiltzek	Bera nabillak zabillak gabiltzak zabiltzak
Lesaka nabillek zabillek gabiltzek zabiltzek	Igantzi nabillek zabillek gabiltzak zabiltzak	Arantza nabillak zabillak gabiltzak zabiltzak
Sunbila nabillak zabillak gabiltzak zabiltzak	Zugarramurdi nabilak zabilak gabiltzak zabiltzak	Arraras naaillek zaaillek gaailtzek zaailtzek
Jaunsaras nabillek zabillek gabiltzek zabiltzek	Igoa naaillek zaaillek gaailtzek zaailtzek	Arraioz niabillek diabillek giabiltzek diabiltzek
Muskiz naillek zailek gaailtzek zaailtzek	Oskoz naillek zailek gaailtzek zaailtzek	Etxaleku naillek zailek gaailtzek zaailtzek
Ilarregi nabillek zabillek	Elso nabillek zabillek	Auza nabillek zabillek

gabiltzek zabiltzek	gabiltzek zabiltzek	gabiltzek zabiltzek
Gaskue nabilek zabilek gabiltzek zabiltzek	Latasa nabilek zabilek gabiltzek zabiltzek	Lanz nabilek zabilek gabiltzek zabiltzek
Eugi niabilek ziabilek giabiltzek ziabiltzek	Usetxi niailek ziailek giailtzek ziailtzek	Mezkiriz niailek diailek gailtzek diailtzek
Garralda ñailak xailak gailtxak xailtxak		

11.1.-IBILI aditzaren aldaerak

niabilek (17. mapa)

- 1) nailek: Urdiain.
- 2) niillek: Etxarri.
- 3) naaillek: Arbizu, Lizarraga, Irañeta, Igoa.
- 4) niaillek: Lakuntza.
- 5) naillek: Uharte, Oderitz, Etxarri, Muskiz, Oskoz, Etxaleku.
- 6) nabillak: Goizueta, Bera, Arantza, Sunbila.
- 7) nabillek: Arano, Zubieta, Oitz, Doneztebe, Igantzi, Jaunsaras, Ilarregi, Elso, Auza, Gaskue, Latasa, Lanz.
- 8) nabilak: Zugarramurdi.
- 9) naallek: Arraras.
- 10) niabilek: Arraioz.
- 11) niabilek: Eugi.
- 12) niailek: Usetxi, Mezkiriz.
- 13) ñailak: Garralda.

diabilek (18. mapa)

- 1) jailek: Urdiain.
- 2) ziillek: Etxarri.
- 3) zaaillek: Arbizu, Irañeta, Igoa.

- 4) daaillek: Lizarraga.
- 5) ziaillek: Lakuntza.
- 6) zaillek: Uharte, Oderitz, Etxarri (Larraun), Arano, Muskiz, Oskoz, Etxaleku.
- 7) zabillak: Goizueta, Bera, Arantza, Sunbila.
- 8) zabillek: Zubieta, Oitz, Doneztebe, Lesaka, Igantzi, Jaunsaras, Ilarregi, Elso, Auza, Gaskue, Latasa, Lanz.
- 9) zabilak: Zugarramurdi.
- 10) zaallek: Arraras.
- 11) diabillek: Arraioz.
- 12) ziabilek: Eugi.
- 13) ziailek: Usetxi.
- 14) diailek: Mezkeriz.
- 15) xailak: Garralda.

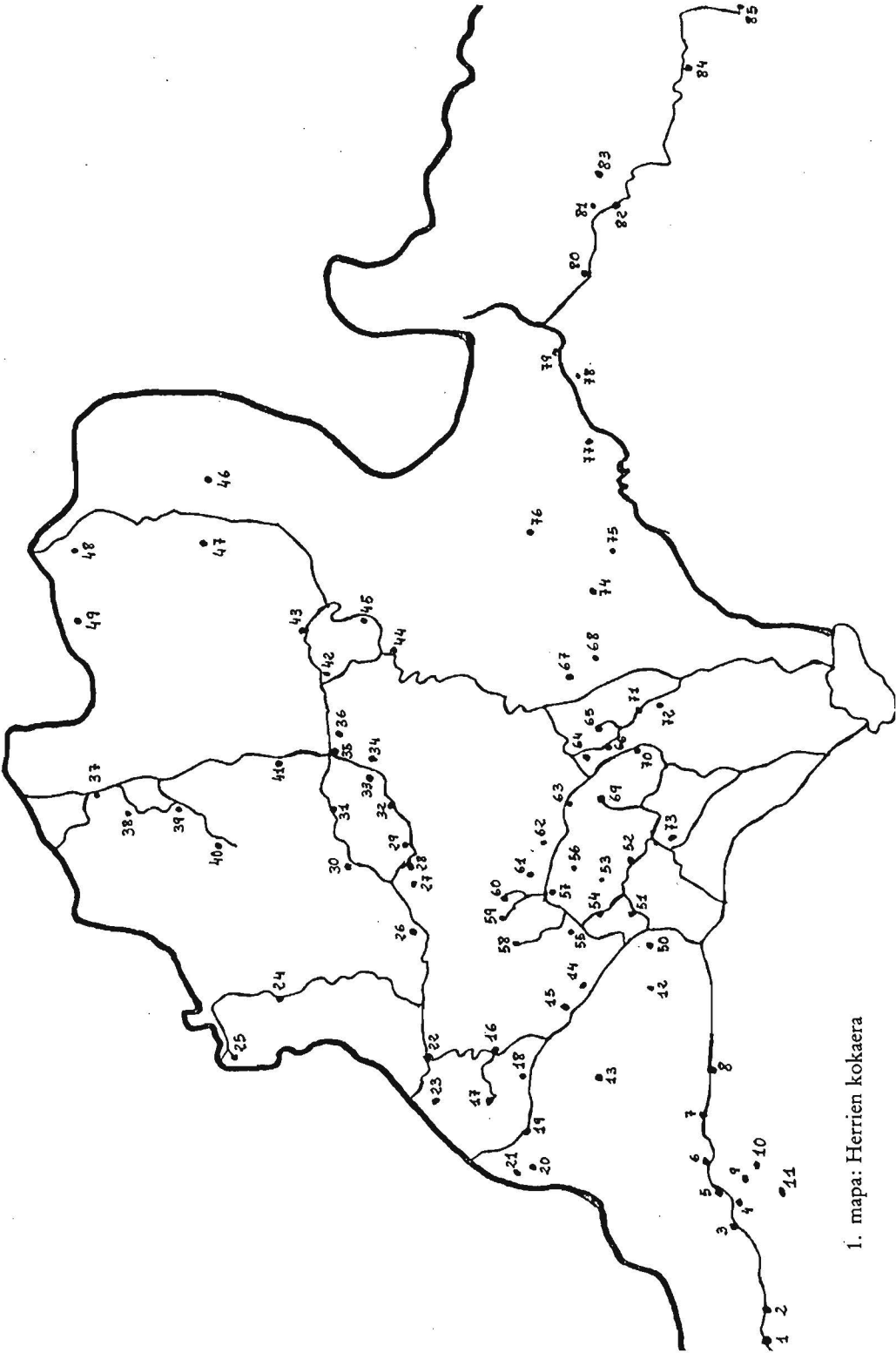
giabiltzak (19. mapa)

- 1) gailtzak: Urdiain.
- 2) giiltzek: Etxarri.
- 3) gaaiztek: Arbizu.
- 4) gaailtzek: Lizarraga, Irañeta.
- 5) giailtzek: Lakuntza, Usetxi.
- 6) gabiltzek: Etxarri (Larraun), Zubieta, Oitz, Doneztebe, Lesaka, Jaunsaras, Ilarregi, Elso, Auza, Lanz, Latasa, Gaskue.
- 7) gailtzek: Uharte, Oderitz, Arraras, Muskiz, Oskoz, Etxaleku, Mezkeriz.
- 8) gabiltzak: Arano, Bera, Igantzi, Arantza, Sunbila, Zugarramurdi.
- 9) gaaltzek: Igoa.
- 10) giabiltzek: Arraioz, Eugi.
- 11) gailtxak: Garralda.

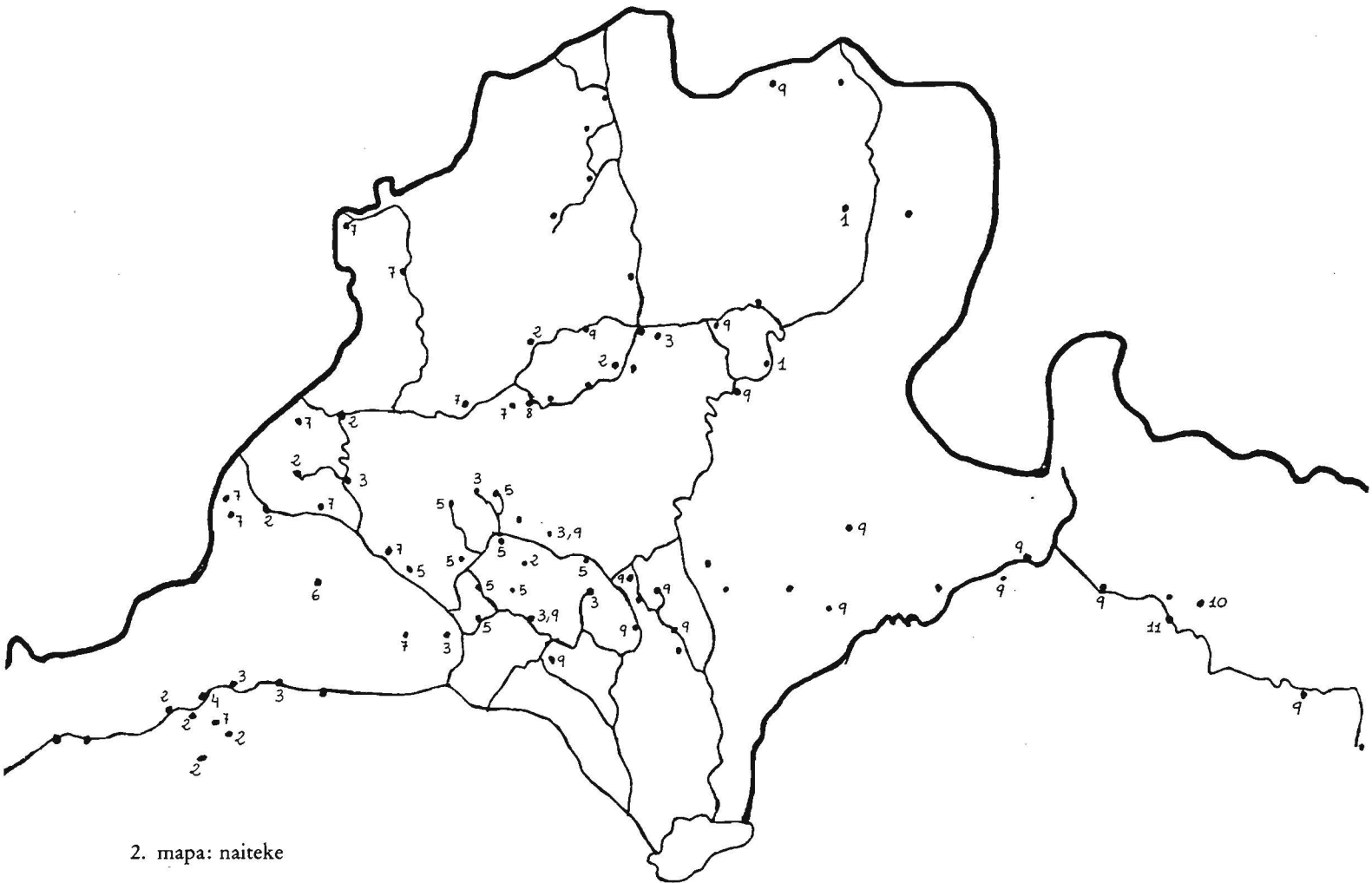
diabiltzak (20. mapa)

- 1) jailtzak: Urdiain.
- 2) ziiltzek: Etxarri.
- 3) zaaiztek: Arbizu.
- 4) daailtzek: Lizarraga.
- 5) ziailtzek: Lakuntza, Usetxi.
- 6) zailtzek: Uharte, Oderitz, Arraras, Muskiz, Oskoz, Etxaleku.
- 7) zaailtzek: Irañeta.

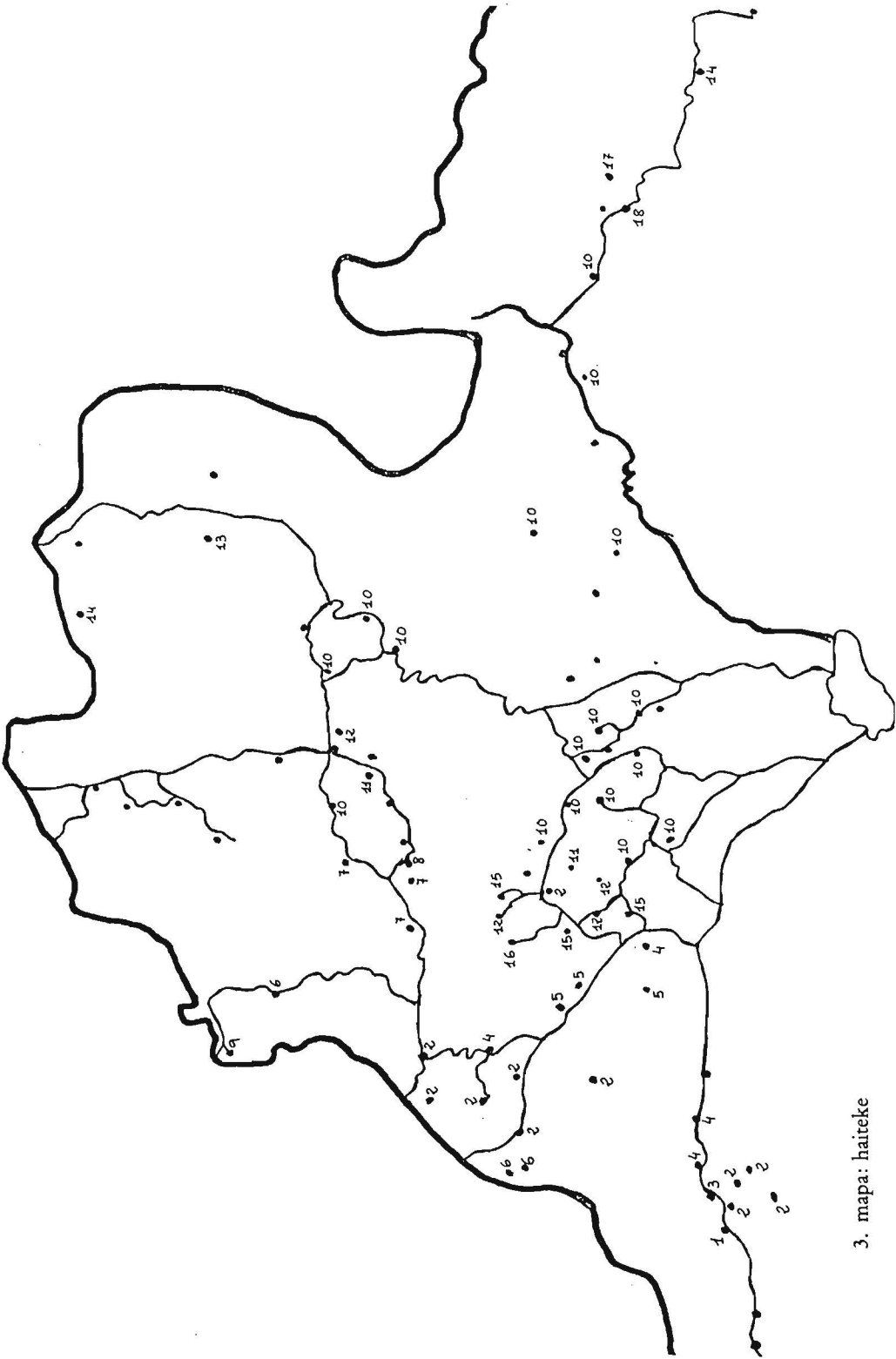
- 8) zabiltzek: Etxarri (Larraun), Zubieta, Oitz,
Doneztebe, Lesaka, Jaunsaras, Ilarregi, Elso,
Auza, Gaskue, Latasa, Lanz.
- 9) zabiltzak: Goizueta, Arano, Bera, Igantzi, Arantza,
Sunbila, Zugarramurdi.
- 10) zaaltzek: Igoa.
- 11) diabiltzek: Arraioz.
- 12) ziabiltzek: Eugi.
- 13) diailtzek: Mezkiriz.
- 14) xailtzak: Garralda.

i. mapa: Herrien kokaera

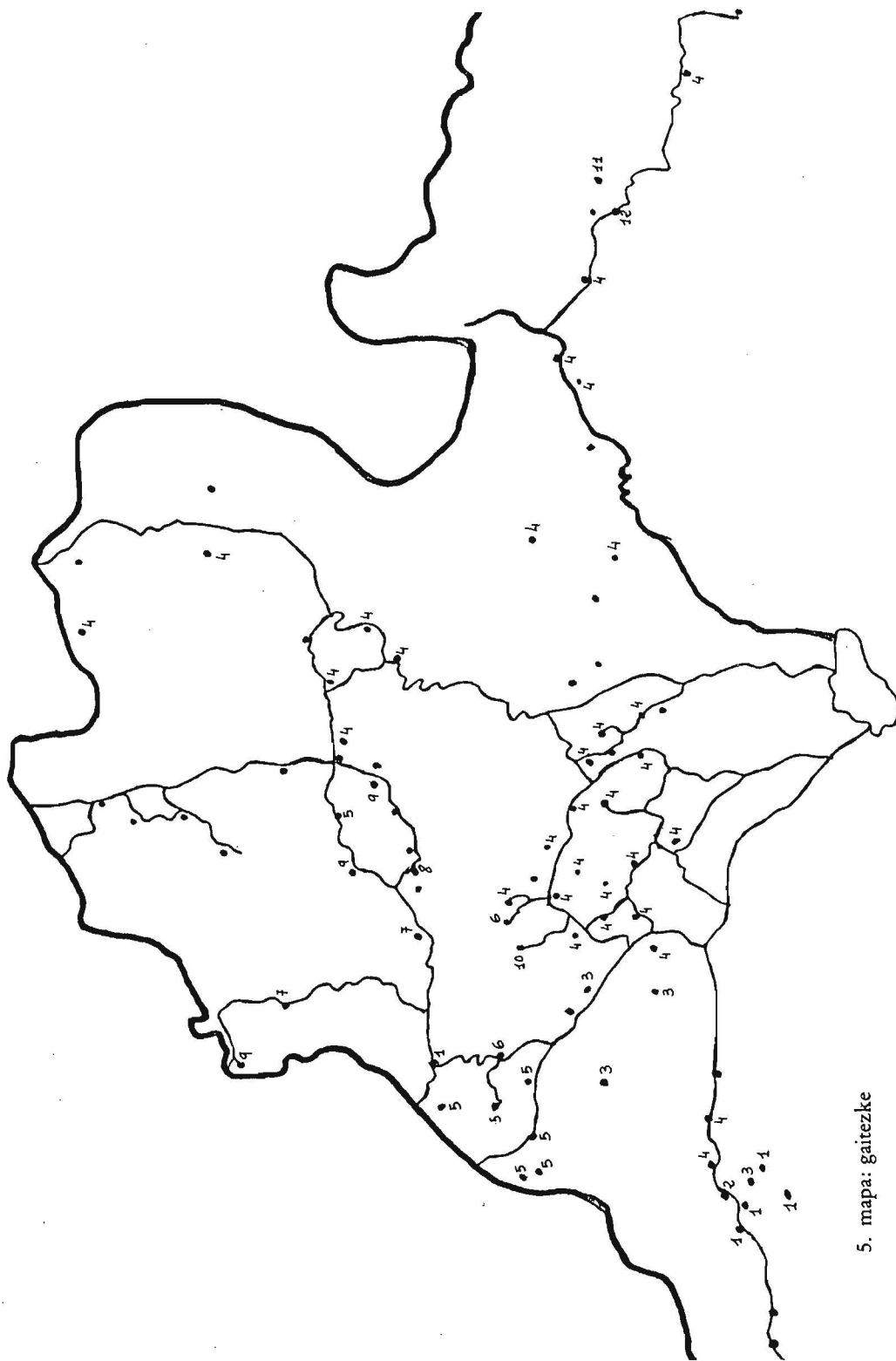
2. mapa: naiteke

3. mapa: haiteke

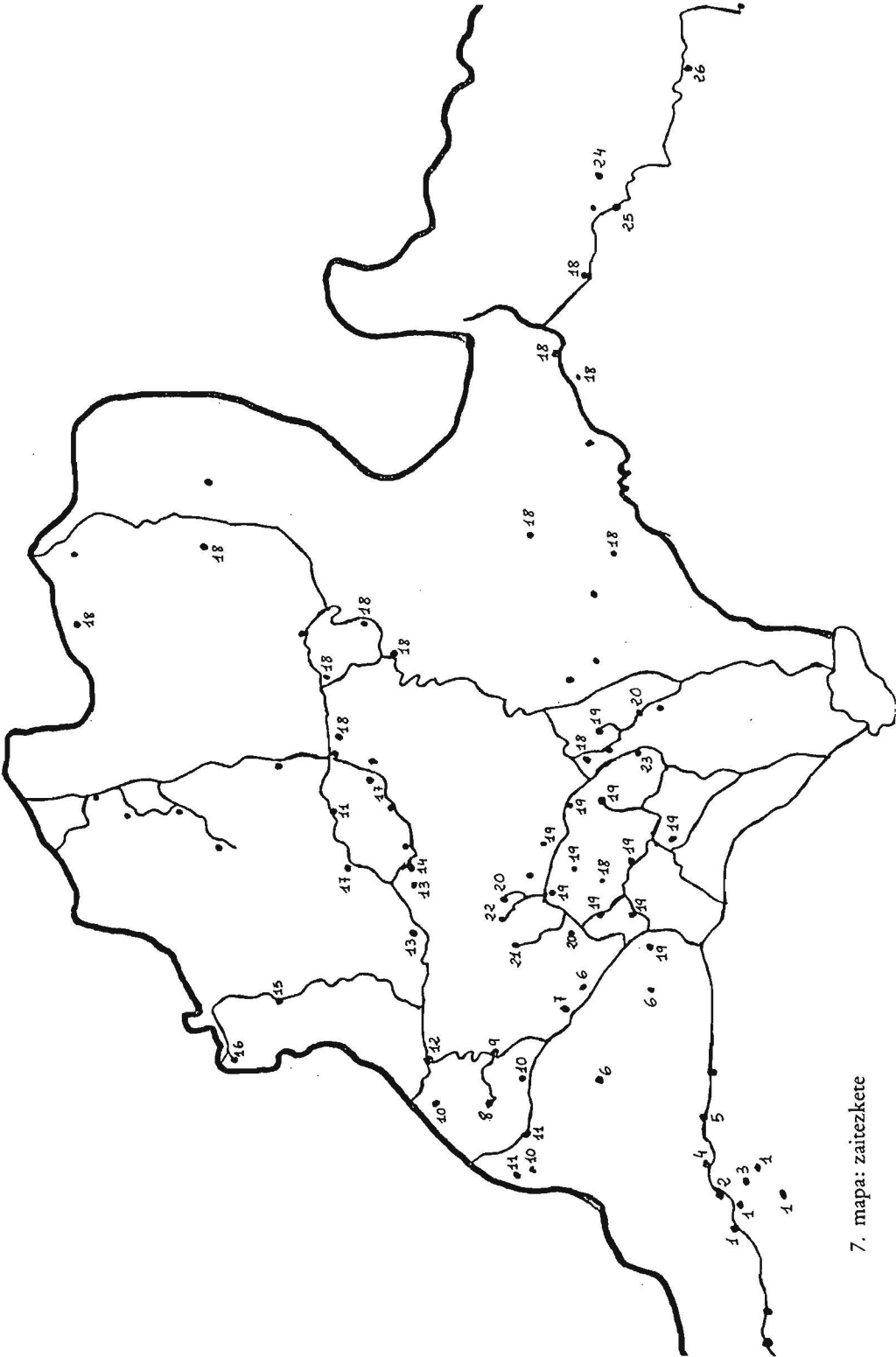
4. mapa: daiteke

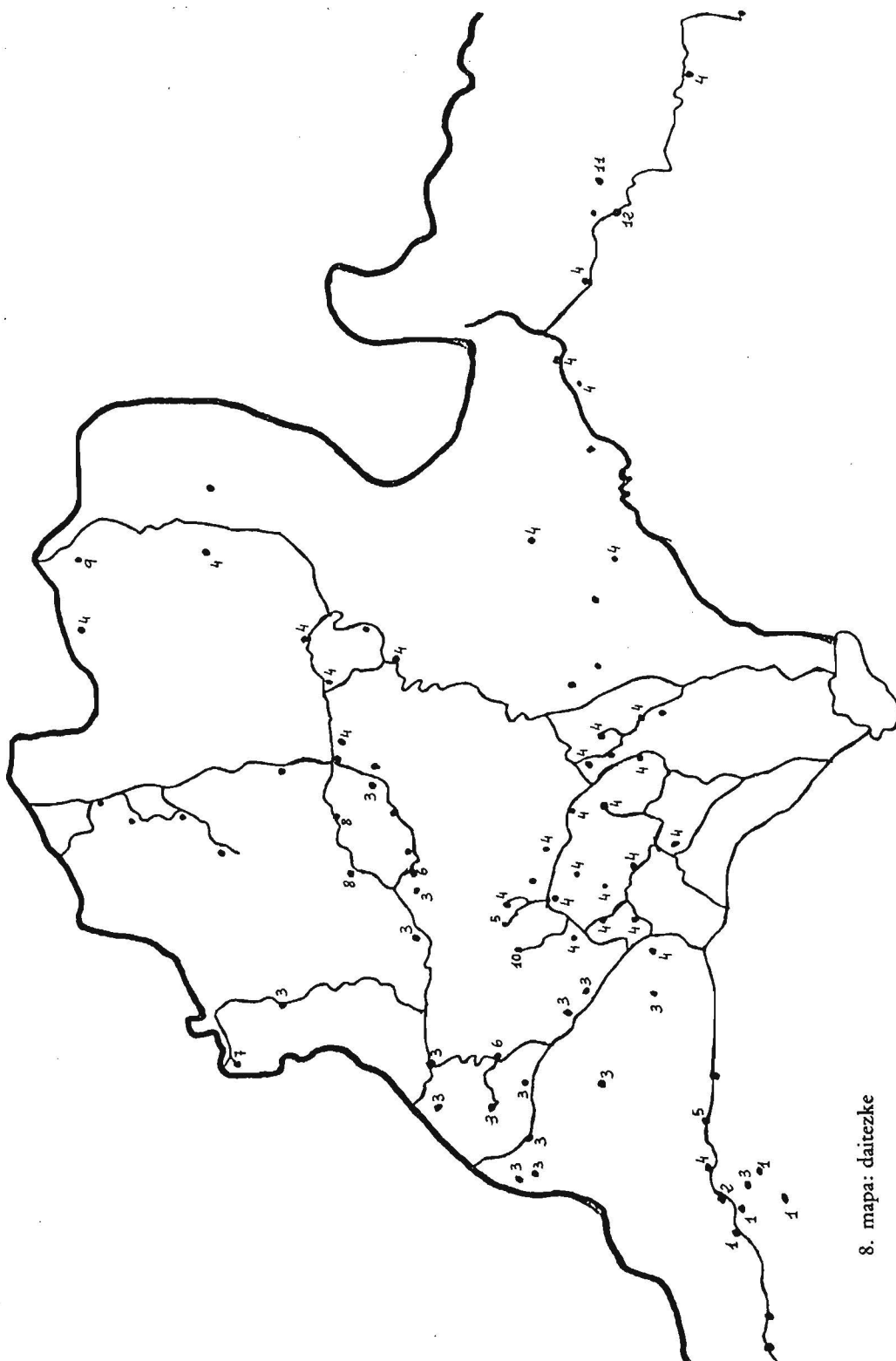
5. mapa: gaitezke

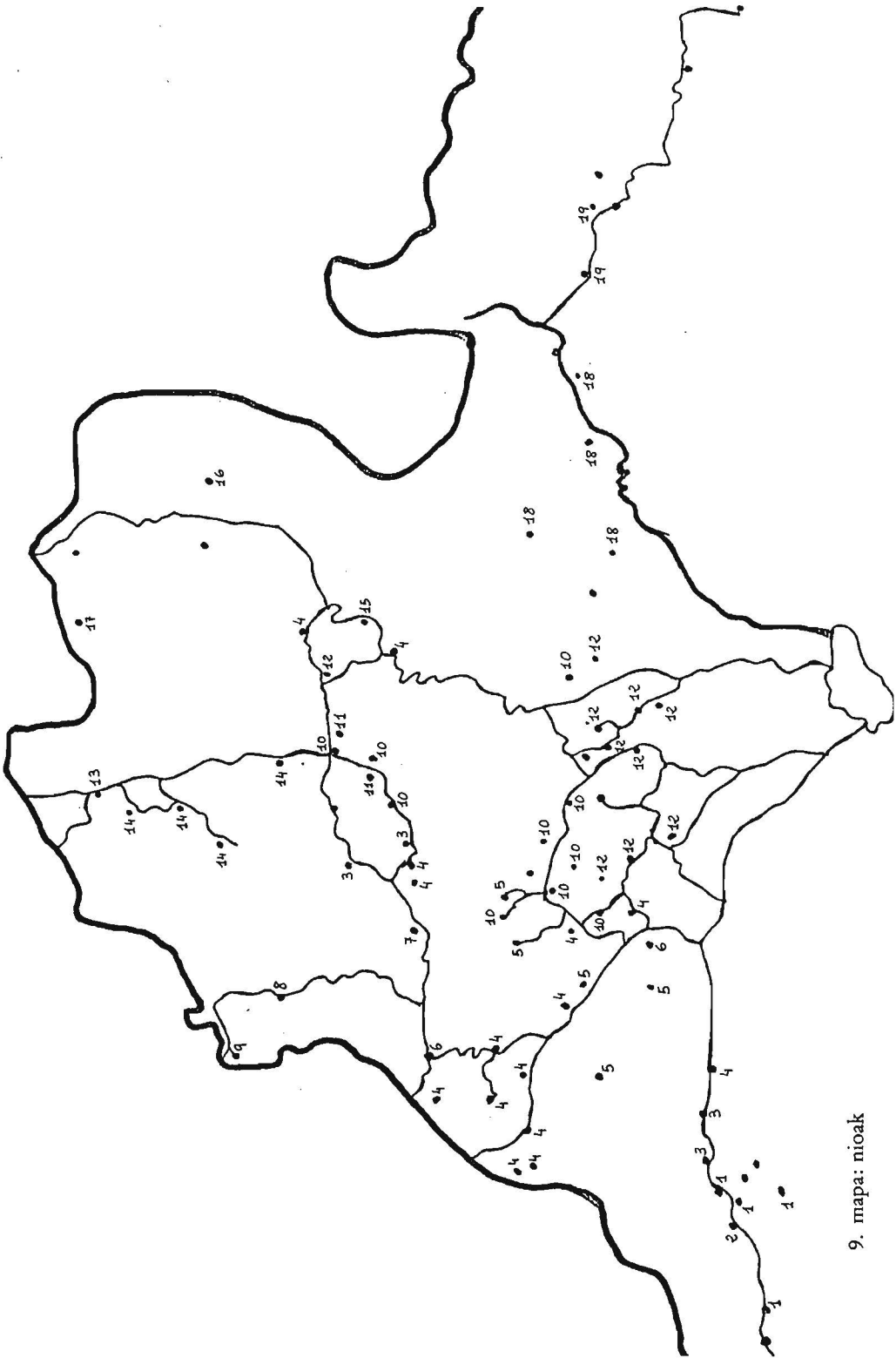
6. mapa: zaitezke

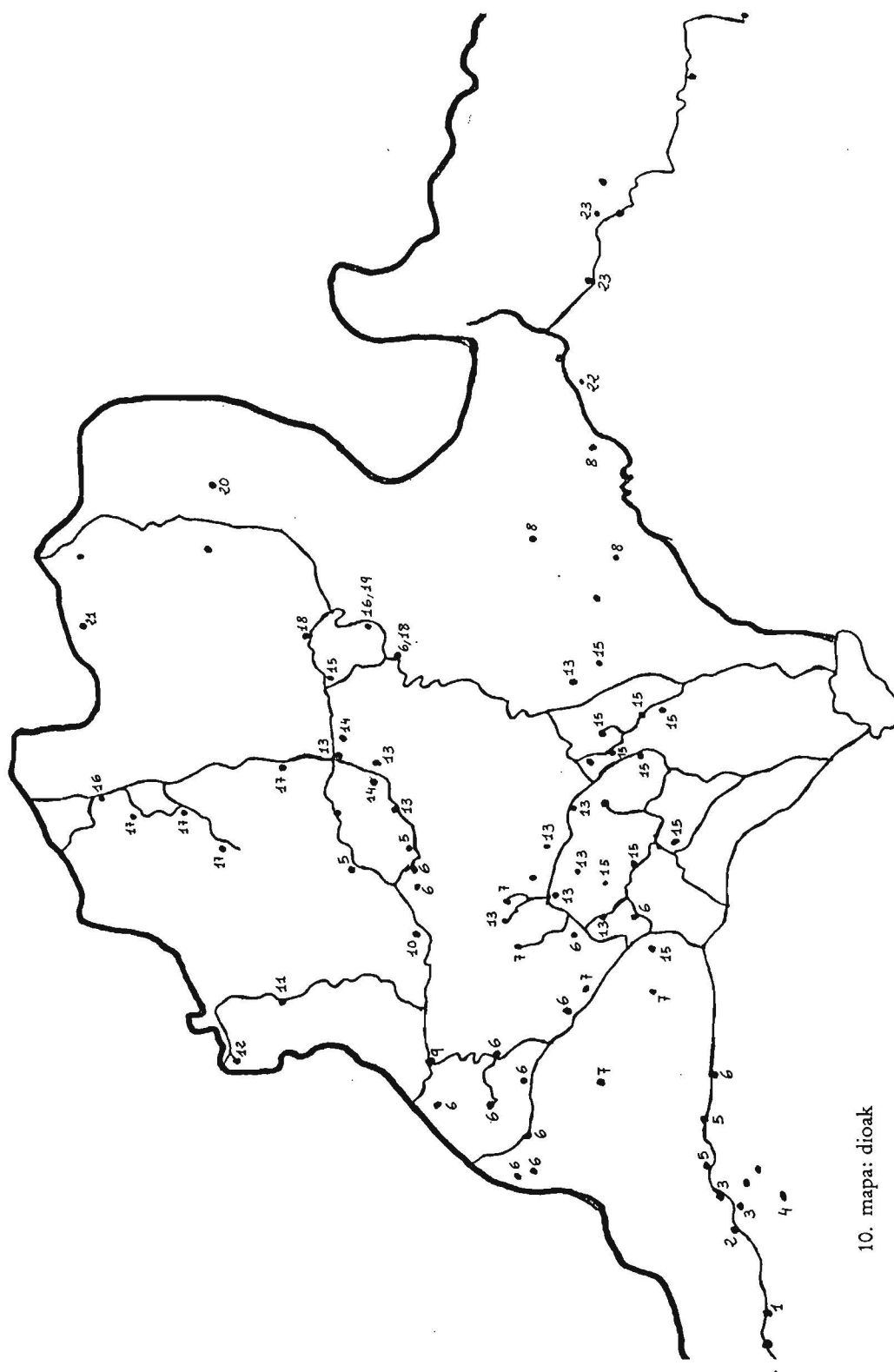
7. mapa: zaitezket

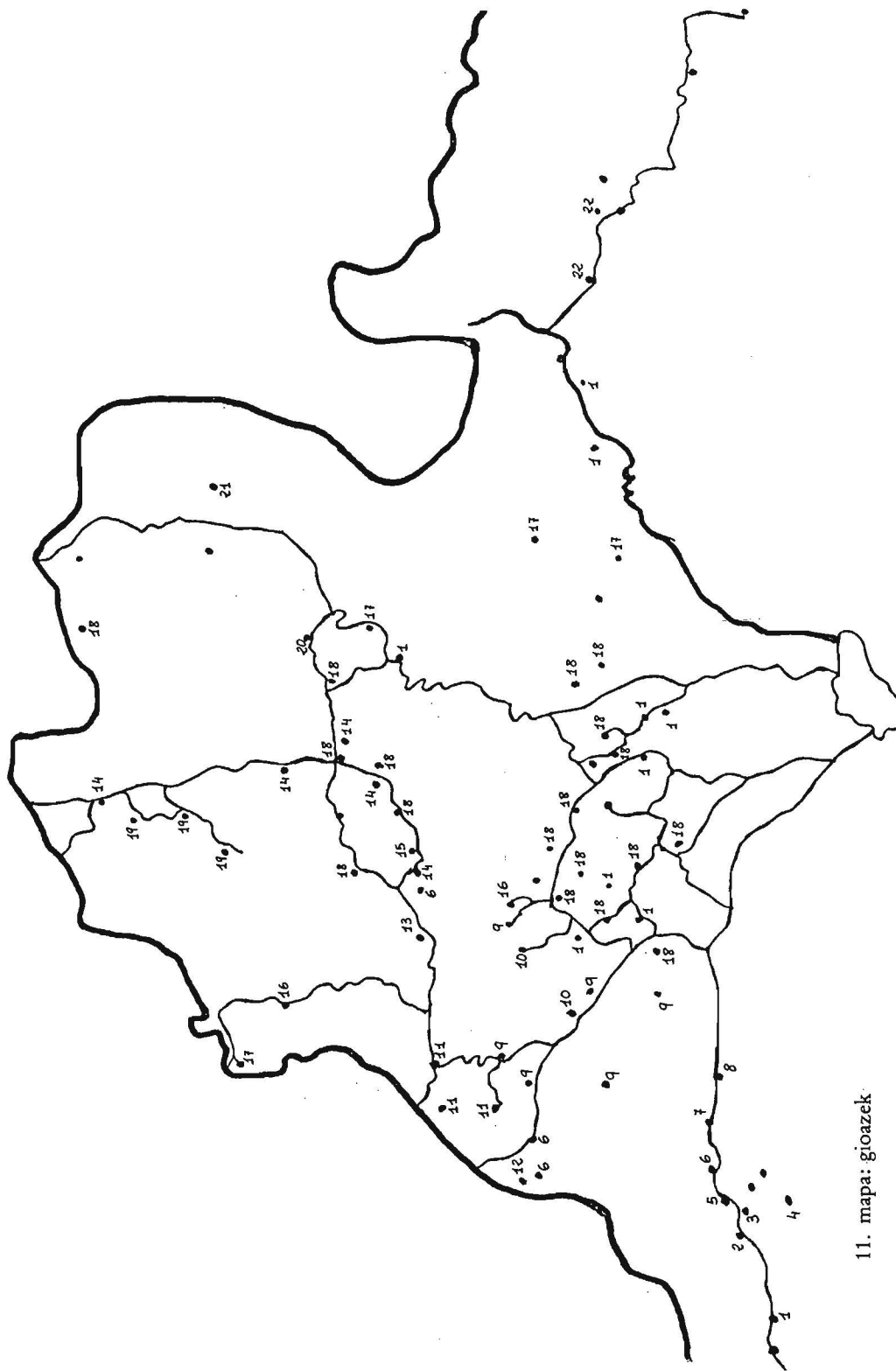
8. mapa: daitezke

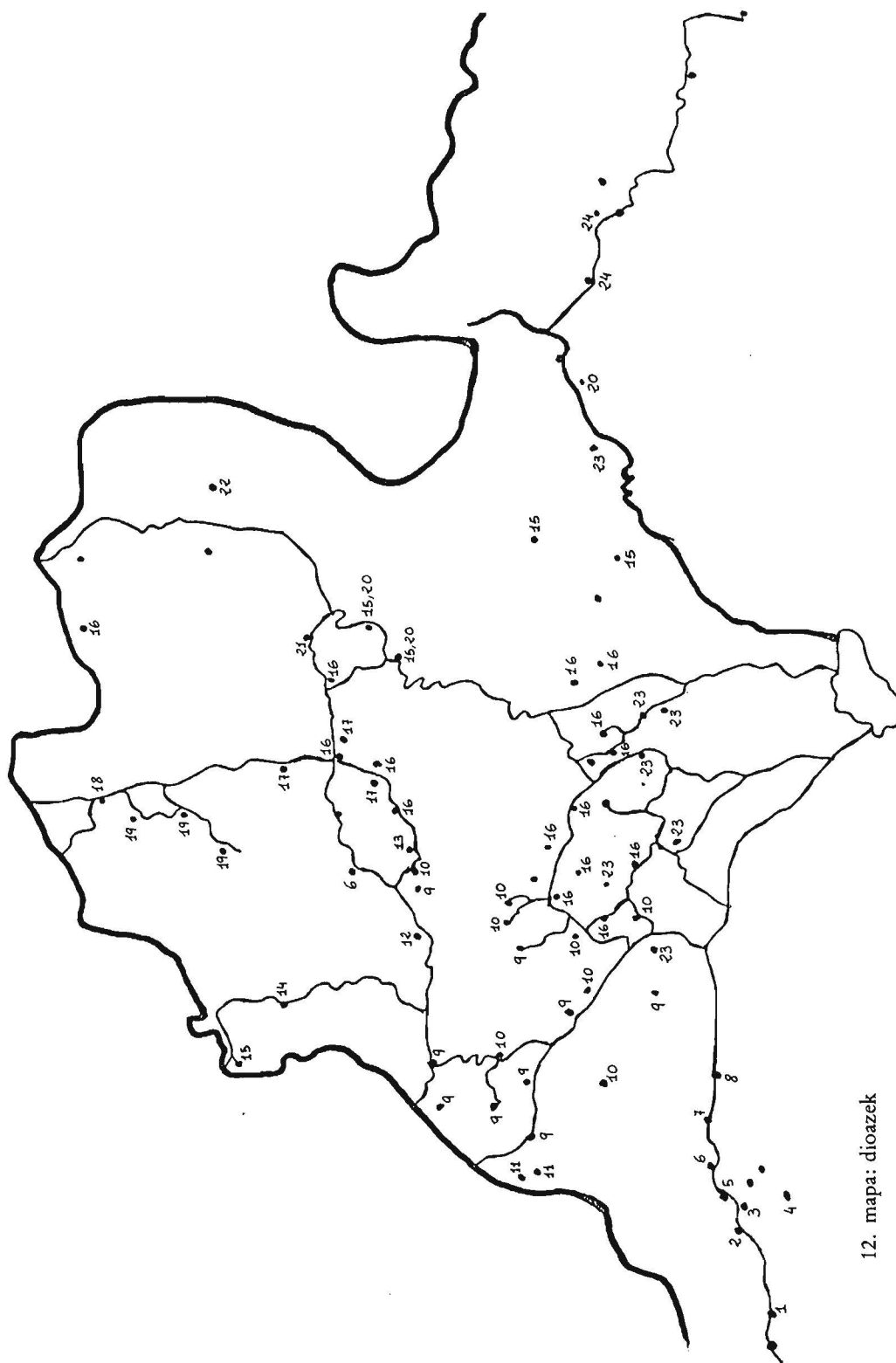
9. mapa: nioak

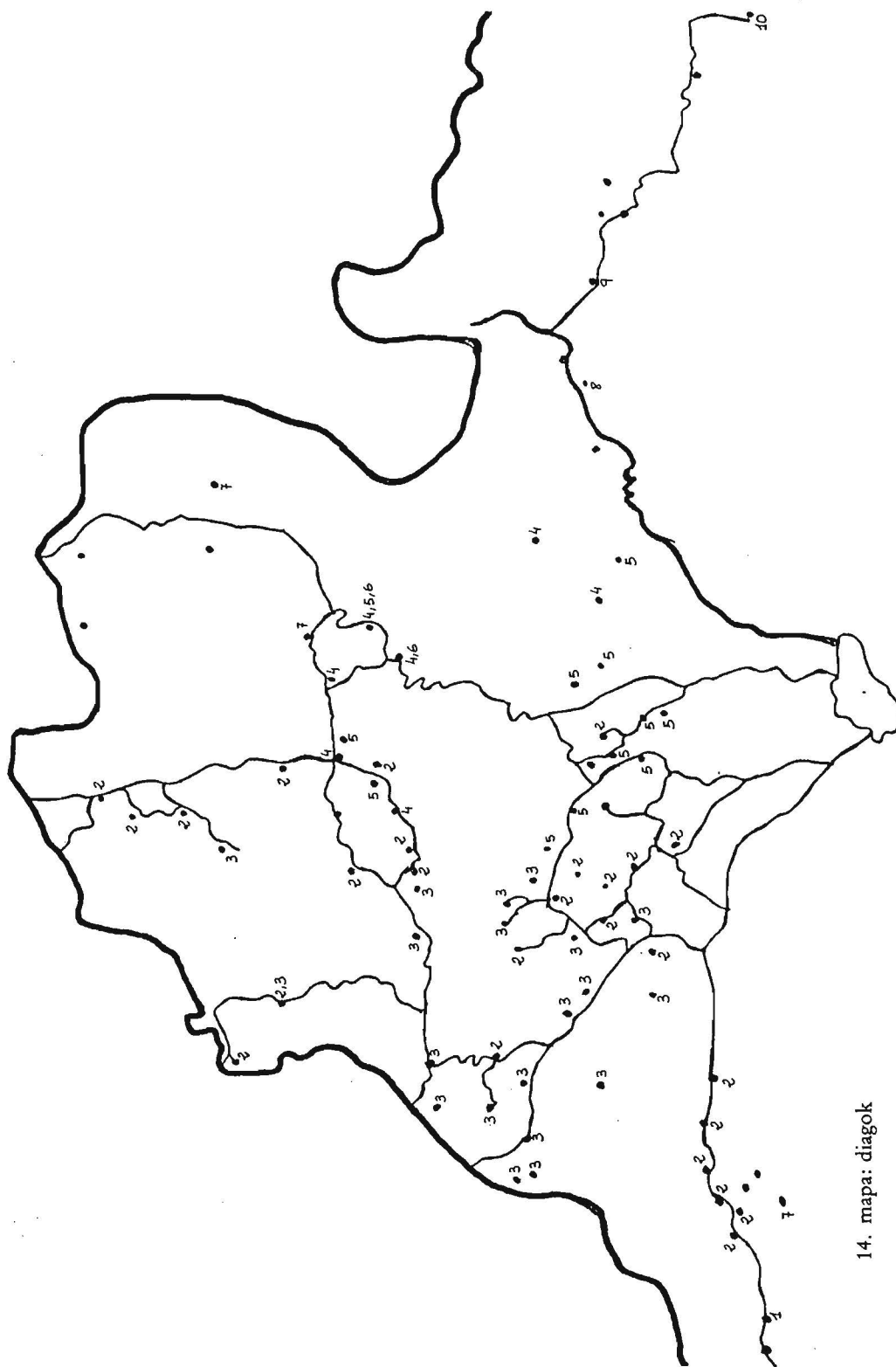
10. mapa: dioak

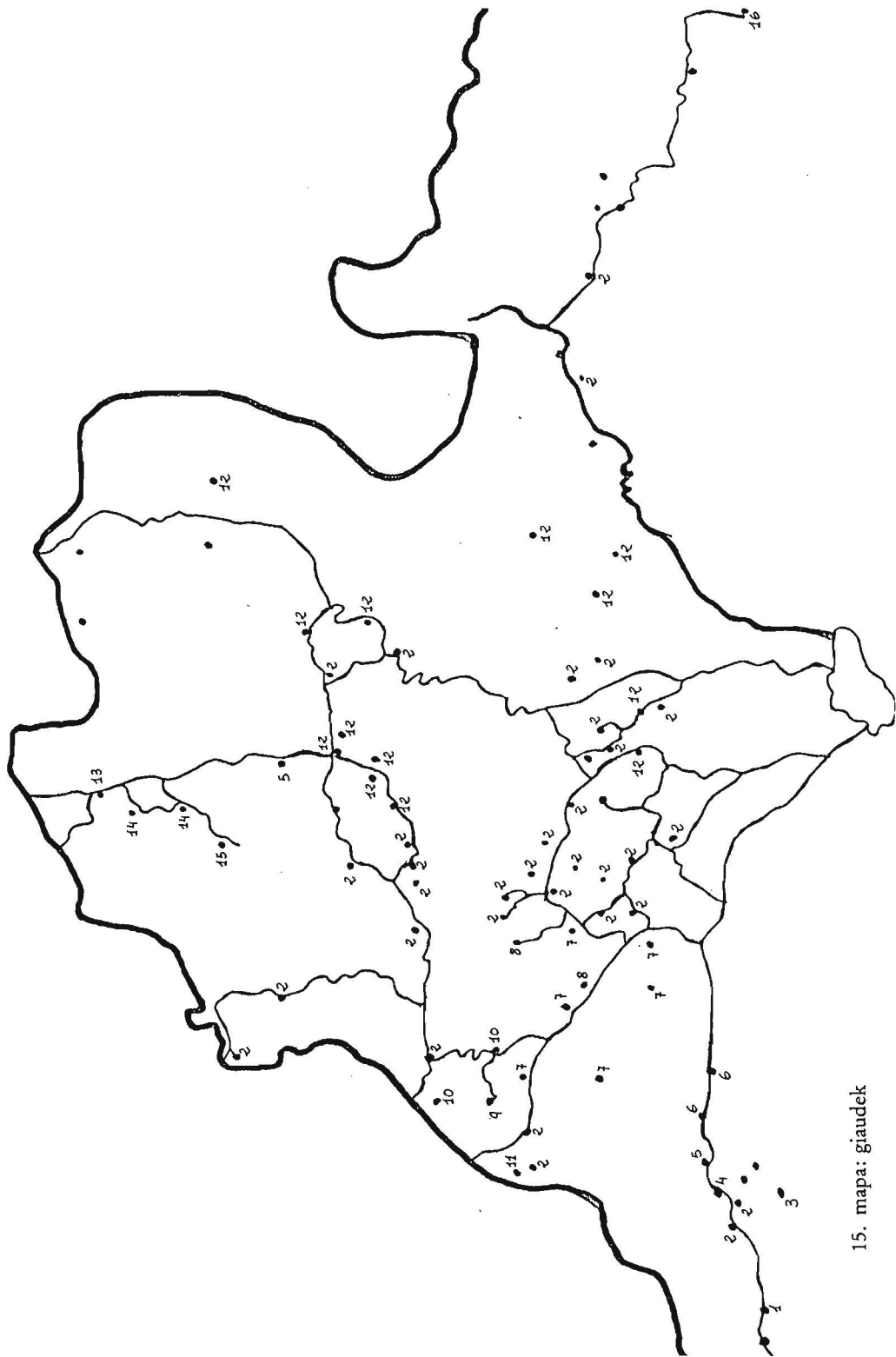
11. mapa: gioazek

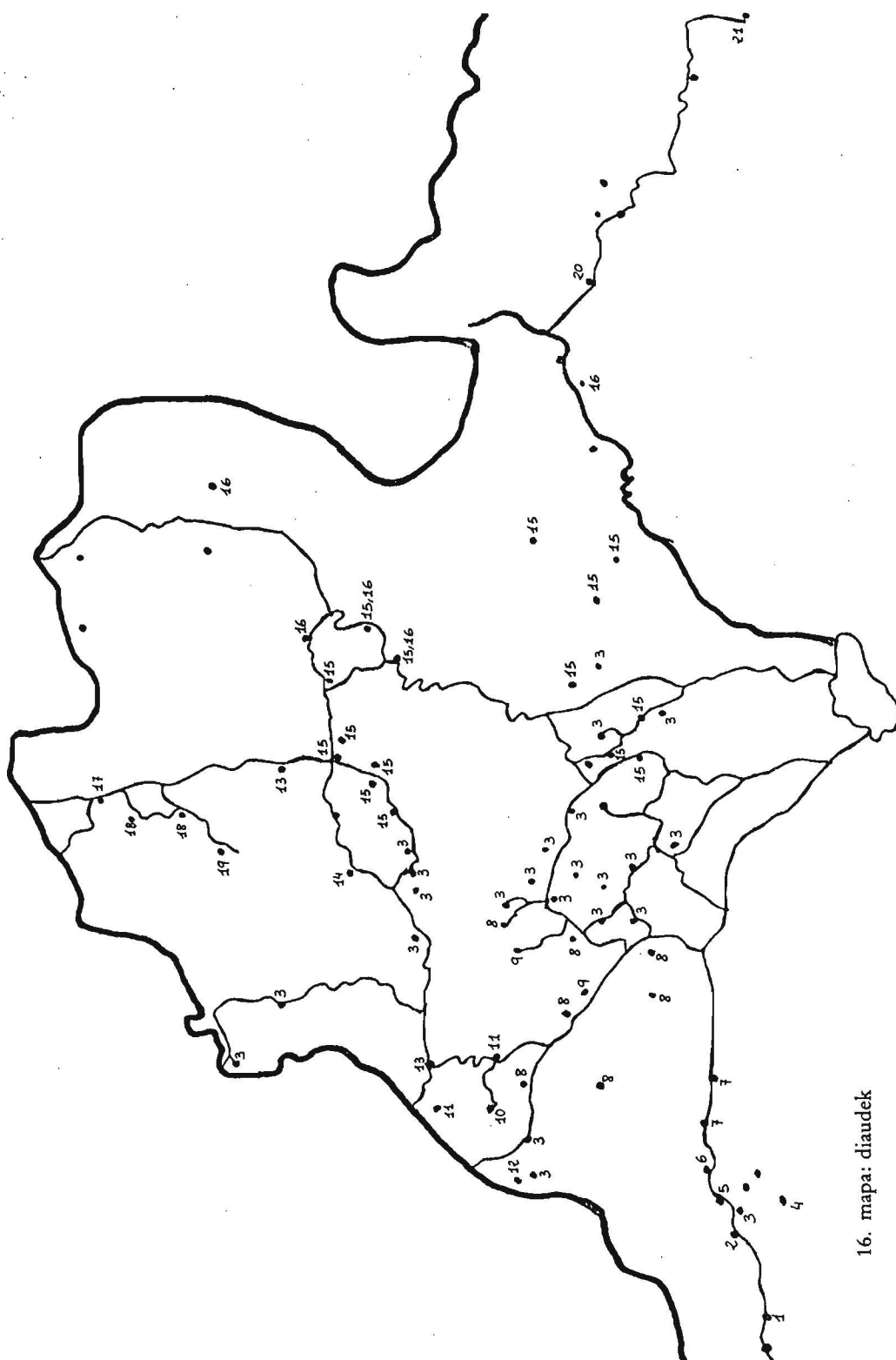
12. mapa: dioazek

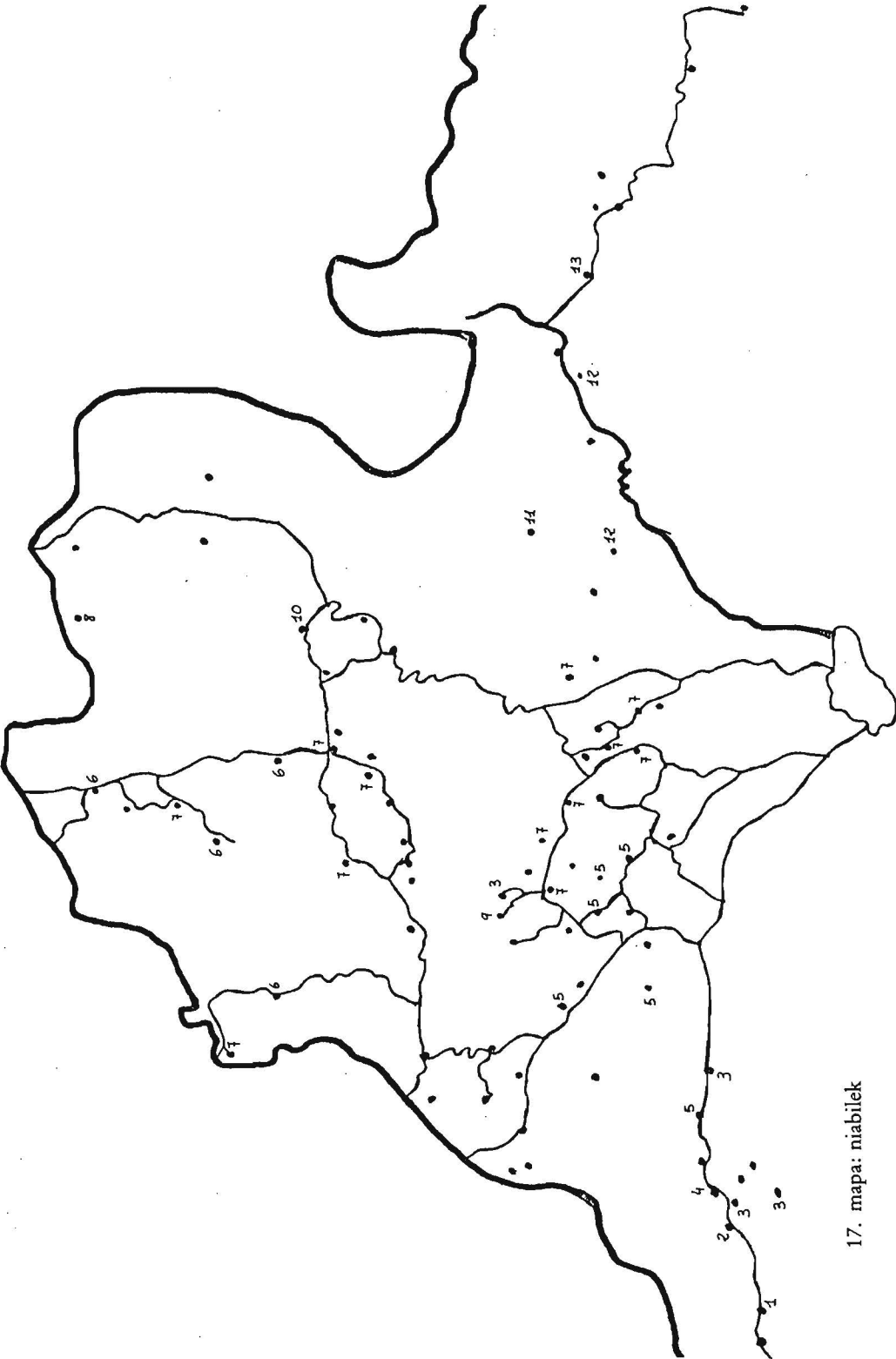
14. mapa: diagok

15. mapa: giaudek

16. mapa: diaudek

17. mapa: niabilek

18. mapa: diabilek

19. mapa: giabiltzak

20. mapa: diablitzak